

pochodne

Rekord wzorcowy określnika utworzony w bazie Biblioteki Jagiellońskiej

```
LDR    01140nz a2200253n 4500
001    vtls000625562
003    UJ
005    20051027024100.0
008    020423|| d|cnnbbba      |a ann   |d
010    \a m 02000353
035    \a Q000031
039    \a 200510270241 \b VLOAD \c 200510261236 \d bi_bohat \c 200504300237
\d VLOAD \c 200504291049 \d bi_bohat \y 200308211505 \z load
040    \a KR U/42eb \c KR U/42eb
073    \a D2 \a D3 \a D4 \a D5 \a D6 \a D7 \a D9 \a D11 \a D14 \a D15 \a
D16 \a D17 \a D18 \a D19 \a D20 \a D21 \a D22 \a D23 \z MeSH.
150  \a pochodne.
472    \a analogs & derivatives.
472    \a analogs and derivatives.
472    \a analogs.
472    \a derivatives.
472    \a related compounds.
670    \a MeSH 2002
680    \i Określnik \a -- pochodne \i oznacza substancje mające
identyczną strukturę jak leki i związki chemiczne, ale
różniące się dodaniem lub podstawieniem atomów lub cząsteczek.
Używa się go, gdy nie ma hasła (deskryptora) specyficznego dla
danego związku lub dla grupy, do której związek należy.
999    \a VIRTUA10
```

Znaczenie i zakres stosowania według MeSH Browser

Scope Note	Used with drugs and chemicals for substances that share the same parent molecule or have similar electronic structure but differ by the addition or substitution of other atoms or molecules. It is used when the specific chemical heading is not available and no appropriate group heading exists.
Annotation	subhead only; includes "related compounds", "simulants"; do not use with elements, isotopes, plural chemicals or enzymes; see MeSH scope note in Introduction; indexing policy: Manual 19.8.5 ; DF: /analog or /AA

Poradnik stosowania i przykłady Na podstawie *Indexing Manual MeSH 19.8.5*

Określnik stosowany z nazwami leków i substancji chemicznych w odniesieniu do substancji, które mają tę samą cząsteczkę macierzystą lub podobną strukturę elektronową, ale różnią się przez dodanie lub podstawienie innych atomów lub cząsteczek. Jest używany, gdy brak specjalnego terminu chemicznego w MeSH i nie istnieje właściwa dla nich grupa. Nie stosuje się go z

nazwami pierwiastków, izotopów, enzymów i nazwami substancji w liczbie mnogiej.

Ten określnik ma bardzo ograniczone zastosowanie w indeksowaniu, jedynie ze szczególnymi terminami MeSH oznaczającym substancje chemiczne w publikacjach o grupach pochodnych tych substancji. Poszczególne pochodne muszą być indeksowane oddzielnie. Należy sprawdzać MeSH i bazę chemiczną (*Chemical Tool*) dla poszczególnych pochodnych i jeśli tam ich nie ma należy zgłosić ten fakt specjalistom chemikom (w NLM, mogą oni „podmapować” termin).

Przykłady:

- **Synthesis of a series of hydrochlorothiazide derivatives in an attempt to increase pharmacological activity.**

**HYDROCHLOROTHIAZIDE / * analogs & derivatives /
chemical synthesis / pharmacology**

- **Ale : A new analog of hydrochlorothiazide with increased pharmacological activity.**

(Ten artykuł mówi o określonym związku, który - choć nie nazwany w tytule - prawie na pewno będzie nazwany w treści publikacji. Właściwa substancja powinna być zidentyfikowana i - o ile MeSH lub Chemical Tool zawiera odpowiedni termin - uwzględniona w indeksowaniu. Jeśli jej brak należy to zgłosić - jak powiedziano wyżej - i nie usiłować indeksować, jeśli brak odpowiedniego terminu w MeSH lub Chemical Tool).

Określnik --pochodne nie może być stosowany z żadnym terminem chemicznym w liczbie mnogiej.

Przykład:

- **Pharmacology of a new group of morphinan derivatives.**

MORPHINANS / * pharmacology

Oprócz tego ten określnik nie może być stosowany do terminów z *Chemical Tool*. Ponieważ każdy z terminów w tej bazie jest mapowany do terminu MeSH w liczbie mnogiej stosowanie określnika „pochodne” jest niedozwolone. Artykuł o grupie pochodnych związku w *Chemical Tool* powinien być zindeksowany przy użyciu jedynie terminu dla związku (w bazie amerykańskiej komputer automatycznie „podmapuje” indeksowanie do terminu w liczbie mnogiej lub jako hasła złożonego z określnikiem –pochodne).

- **Pharmacokinetics of a series of sedative pyrithyldione analogs.**

**pyrithyldione / * pharmacokinetics
HYPNOTICS AND SEDATIVES / * pharmacokinetics**

*(komputer mapuje pierwszy termin do PYRIDONES - terminu
w liczbie mnogiej)*

**Tł. i oprac. Jolanta Cieśla
Biblioteka Medyczna
Uniwersytetu Jagiellońskiego-Collegium Medicum**